

Praha, (datum uvedeno v doložce e-podpisu)

Č. j.: MZDR 32873/2024-1/OZP

MZDRX01UD6CG

**Informace k zajištění plynulého fungování center duševního zdraví
od 1. ledna 2025**

Ministerstvo zdravotnictví společně s Ministerstvem práce a sociálních věcí vydává tuto informaci vztahující se k fungování center duševního zdraví po 1. lednu 2025.

I.

Centra duševního zdraví poskytují sociální a zdravotní služby osobám s duševní poruchou nebo poruchou chování nebo s prokazatelným rizikem rozvoje této poruchy, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci. Služby center duševního zdraví jsou poskytovány prostřednictvím zdravotnických pracovníků a pracovníků vykonávajících odbornou činnost v sociálních službách a v jejich úzké součinnosti.

Centra duševního zdraví jsou aktuálně provozována v pilotním provozu, kdy právní regulace jejich činnosti byla do zákona o zdravotních službách¹ a zákona o sociálních službách² zakotvena zákonem č. 371/2021 Sb.³ s odloženou účinností od 1. ledna 2025.

II.

Původní právní rámec fungování center duševního zdraví počítal s tím, že služby centra duševního zdraví bude poskytovat vždy jediný subjekt, který bude držitelem jak oprávnění k poskytování zdravotních služeb, tak registrace k poskytování sociálních služeb. K tomu srov. § 44d zákona o zdravotních službách, ve znění účinném od 1. ledna 2025:

„Centrem duševního zdraví může být pouze poskytovatel, který je držitelem oprávnění k poskytování zdravotních služeb nejméně v oborech uvedených v § 44c odst. 3 a zároveň je držitelem registrace k poskytování sociálních služeb centra duševního zdraví podle zákona o sociálních službách. Poskytovatel

¹ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 371/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

se stává centrem duševního zdraví dnem nabytí právní moci rozhodnutí o registraci centra duševního zdraví podle zákona o sociálních službách.“

V rámci pilotního provozu center duševního zdraví se ovšem ukázal jako funkční model fungování také režim dvou subjektů, které na základě vzájemné smlouvy poskytují v rámci centra duševního zdraví sociální a zdravotní složku péče ve vzájemné součinnosti. Z tohoto důvodu byl zpracován návrh úpravy ustanovení § 44d zákona o zdravotních službách, které má nově znít:

“Poskytovatel zřizující centrum duševního zdraví musí být držitelem registrace k poskytování sociálních služeb centra duševního zdraví podle zákona o sociálních službách nebo musí tyto sociální služby zajišťovat prostřednictvím smluvního poskytovatele sociálních služeb, který je držitelem této registrace.“

Zároveň bylo přistoupeno také k úpravě zákonného vymezení centra duševního zdraví jakožto sociální služby dle § 70a zákona o sociálních službách, které má nově znít:

„(1) Centrum duševního zdraví poskytuje ambulantní a terénní služby osobám s duševní poruchou nebo poruchou chování a osobám s prokazatelným rizikem rozvoje duševní poruchy nebo poruchy chování, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, a jejich osobám blízkým.

(2) Služby podle odstavce 1 lze poskytovat jen při současném zajištění zdravotních služeb poskytovaných v centru duševního zdraví podle zákona o zdravotních službách, a to

a) v rámci sociálně-zdravotních služeb podle § 36, nebo

b) prostřednictvím poskytovatele zdravotních služeb zřizujícího centrum duševního zdraví podle zákona o zdravotních službách na základě smlouvy s ním uzavřené.

(3) Služby podle odstavce 1 obsahují tyto základní činnosti:

a) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,

b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,

c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,

d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,

e) sociálně terapeutické činnosti.“

Nadepsané návrhy úpravy § 44d zákona o zdravotních službách a § 70a zákona o sociálních službách jsou obsaženy v návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb.,

o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (aktuálně zaevidovaný v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky jako [sněmovní tisk 704](#), jehož znění bylo schváleno ve 3. čtení a bude dále postoupen Senátu Parlamentu České republiky k projednání).

III.

Zákon č. 371/2021 Sb. obsahuje rovněž přechodné ustanovení (srov. Část šestou, Článek X bod 2 zákona č. 371/2021 Sb.), které upravuje způsob přechodu center duševního zdraví z pilotního provozu pod zákonný rámec účinný od 1. ledna 2025 následovně:

„2. Za centrum duševního zdraví podle § 44d zákona č. 372/2011 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje též poskytovatel zdravotních služeb, který přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona poskytoval zdravotní služby alespoň v rozsahu podle § 44c odst. 1 a 3 zákona č. 372/2011 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a zároveň sociální služby alespoň v rozsahu podle § 70 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud do 15 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona podal žádost o registraci centra duševního zdraví podle zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a to do dne nabytí právní moci rozhodnutí o registraci.“

Toto přechodné ustanovení se ovšem ukázalo jako ne zcela vyhovující, a to jednak s ohledem na to, že umožňuje plynulý přechod z pilotního provozu pod zákonný rámec pouze pro ta centra duševního zdraví, která fungují v modelu jediného subjektu, který je zároveň držitelem oprávnění k poskytování zdravotních služeb i registrace sociální služby, opomíjí ovšem centra duševního zdraví s modelem fungování dvou smluvně spolupracujících poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb.

Zároveň zákon č. 371/2021 Sb. zcela opomíjí problematiku zajištění kontinuity financování sociálních služeb poskytovaných v rámci center duševního zdraví prostřednictvím dotací přiznaných pro poskytování sociálních služeb v rámci pilotního provozu těchto center, které se následně mají s účinností od 1. ledna 2025 transformovat na poskytovatele sociálních služeb dle § 70a zákona o sociálních službách.

Z těchto důvodů byl do [sněmovního tisku 704](#) zahrnut také návrh doplňujících přechodných ustanovení reagujících na nadepsané nedostatky zákona č. 371/2021 Sb., a to konkrétně:

1. Přechodné ustanovení upravující způsob přechodu center duševního zdraví fungujících také v modelu dvou smluvních poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb (srov. Část třetí Článek IV bod 4 [sněmovního tisku 704](#)):

„4. Za poskytovatele zdravotních služeb zřizujícího centrum duševního zdraví splňujícího podmínky podle § 44d zákona č. 372/2011 Sb.,

ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje též poskytovatel zdravotních služeb, který přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona poskytoval zdravotní služby alespoň v rozsahu podle § 44c odst. 1 a 3 zákona č. 372/2011 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a zároveň

a) poskytoval sociální služby podle § 37, 44, 46, 65 nebo 70 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo

b) měl uzavřenu smlouvu s poskytovatelem sociální služby podle § 37, 44, 46, 65 nebo 70 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona,

a to po dobu 30 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo do dne nabytí právní moci rozhodnutí o registraci sociální služby centra duševního zdraví podle zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud o ni tento poskytovatel nebo poskytovatel sociální služby podle písmene b) požádal ve lhůtě 30 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto data o žádosti nebylo pravomocně rozhodnuto.“

2. Přechodné ustanovení upravující zajištění kontinuity financování sociálních služeb poskytovaných v rámci center duševního zdraví prostřednictvím dotací přiznaných pro poskytování sociálních služeb v rámci pilotního provozu těchto center (srov. Část první Článek II bod 3 [sněmovního tisku 704](#)):

„3. Poskytovatel sociálních služeb, který přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona poskytoval sociální službu podle § 37, 44, 46, 65 nebo 70 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a na tuto službu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona požádal o poskytnutí finančních prostředků podle § 101a zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo o dotace podle § 104 nebo 105 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (dále jen „finanční prostředky“), a který ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona poskytuje sociální službu podle § 70a zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona,

a) namísto sociální služby, na kterou byla podána žádost o finanční prostředky, nebo

b) v části kapacity sociální služby, na kterou byla podána žádost o finanční prostředky,

se pro účely poskytnutí a čerpání finančních prostředků v roce 2025, v případě víceletého financování do data jeho ukončení, považuje

za poskytovatele sociální služby podle § 37, 44, 46, 65 nebo 70 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu sociální služby poskytovaném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“

IV.

S ohledem na složitost legislativního procesu provázející [sněmovní tisk 704](#) a s tím spojené prodlení jeho projednávání v Poslanecké sněmovně v tuto chvíli již ovšem nelze reálně očekávat účinnost tohoto zákona od 1. ledna 2025. [Sněmovní tisk 704](#) tedy nebude dostatečně včas reagovat na nedostatky zákona č. 371/2021 Sb., ve znění účinném od 1. ledna 2025.

Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí proto na exekutivní úrovni přijala některá opatření k zajištění plynulého provozu stávajících center duševního zdraví od 1. ledna 2025 až do účinnosti [sněmovního tisku 704](#).

Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí předně **všem** centrům duševního zdraví fungujícím v pilotním provozu, a to jak v modelu fungování jediného subjektu, tak v modelu fungování dvou smluvních subjektů, **doporučuje** prozatím nereflektovat na zákonné změny provedené s účinností od 1. ledna 2025 zákonem č. 371/2021 Sb., tj. zejména **nepostupovat** podle přechodného ustanovení dle Části šesté, Článku X bodu 2 zákona č. 371/2021 Sb. (viz výše), nýbrž vyčkat na nabytí účinnosti [sněmovního tisku 704](#), který jednak zakotvuje možnost fungování center duševního zdraví v modelu dvou smluvních subjektů a dále dává možnost kontinuálně čerpat dotaci na sociální službu, která byla součástí centra duševního zdraví před jeho přechodem pod zákonný režim dle § 70a zákona o sociálních službách a § 44b až 44d zákona o zdravotních službách.

Ministerstvo zdravotnictví v této souvislosti ujišťuje dotčená centra duševního zdraví, že v tomto mezidobí nedojde k výpadku hrazení zdravotních služeb ze strany zdravotních pojišťoven; uvedená problematika byla se zdravotními pojišťovnami Ministerstvem zdravotnictví v dostatečném předstihu konzultována a zdravotní pojišťovny počítají s úhradou zdravotních služeb poskytovaných v rámci center duševního zdraví v souladu se standardy vydanými ve Věstnicích Ministerstva zdravotnictví⁴ i v mezidobí od 1. ledna 2025 do přechodu těchto center pod zákonný režim upravený [sněmovním tiskem 704](#).

V.

Ministerstvo práce a sociálních věcí pro úplnost reaguje rovněž na povinnost poskytovatele sociálních služeb zažádat o zrušení registrace tři měsíce před faktickým ukončením činnosti. Ministerstvo práce a sociálních věcí k tomu uvádí, že vzhledem

⁴ Srov. Věstník Ministerstva zdravotnictví č. 8/2021, dostupný online na: <https://mzd.gov.cz/vestnik/vestnik-c-8-2021/>; a Věstník Ministerstva zdravotnictví č. 15/2022, dostupný online na: <https://mzd.gov.cz/vestnik/vestnik-15-2022/>.

k tomu, že nelze od poskytovatele a registrátora očekávat, že dokáží časově sladit proces ukončení služby s plynule návaznou registrací centra duševního zdraví, **je registrátorům doporučeno, aby na situaci nahlíželi jako na proces změny, neboť primárním účelem zmíněné lhůty je ochránit klienty sociálních služeb při definitivním ukončení poskytování služby.** V tomto ohledu Ministerstvo práce a sociálních věcí rovněž doporučuje vést jednání o změně s poskytovateli sociálních služeb.

VI.

Jak Ministerstvo zdravotnictví, tak Ministerstvo práce a sociálních věcí vnímá nepřehlednost stávající situace pro dotčené subjekty a ujišťuje dotčená centra duševního zdraví, že podnikají veškeré nezbytné kroky pro zajištění kontinuity fungování těchto center i od 1. ledna 2025.

V případě jakýchkoli doplňujících dotazů se dotčené subjekty mohou obrátit na:

(jde-li o zdravotní složku služeb poskytovaných centry duševního zdraví)

Mgr. Ivanu Svobodovou, vedoucí oddělení systémových reforem
odbor zdravotní péče Ministerstva zdravotnictví
tel.: +420 224 972 741
e-mail: ivana.svobodova@mzd.gov.cz

(jde-li o sociální složku služeb poskytovaných centry duševního zdraví)

Mgr. Karolínu Suchopárkovou, registrátorku
odbor koncepce sociálních služeb a sociální práce Ministerstva práce a sociálních věcí
tel.: +420 778 478 398
e-mail: karolina.suchoparkov@mpsv.cz

Ing. Mgr. Venuše Škampová
ředitelka odboru zdravotní péče
Ministerstvo zdravotnictví

Mgr. Pavel Polák
ředitel odboru koncepce sociálních služeb a sociální práce
Ministerstvo práce a sociálních věcí

podepsáno elektronicky